

Stockholms kommun
registrator.utbildning@edu.stockholm.se

2020-12-16

1 (6)

Dnr-2018:10842

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av grundskolors arbete
med jämställdhet vid Bäckahagens skola i Stock-
holms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av grundskolors arbete med jämställdhet vid Bäckahagens skola. Granskningen genomfördes under höstterminen 2019.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut 20 december 2019, dnr 2018:10842.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Bäckahagens skola senast den 22 juni 2020 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stockholms kommun har efter beviljat anstånd inkommit med en sådan redovisning den 30 september 2020.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektor ett aktivt och långsiktigt jämställdhetsarbete?

Utvecklingsområde: Rektor behöver utveckla ett långsiktigt jämställdhetsarbete som utgår från identifierade behov. Det kan exempelvis utgå från de identifierade utvecklingsområden som skrivs fram i skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering. Arbetet behöver omfatta hela skolans organisation samt integreras och synliggöras i de ordinarie arbetsprocesserna kring trygghet och värdegrund. I detta ingår att fortlöpande kartlägga och följa upp jämställdhetsområden med koppling till en trygg skolmiljö och utifrån jämställdhetsaspekter kopplade till värdegrundsfrågor och trygghet i bred bemärkelse. Det kan exempelvis vara personalens bemötande, hur jämställdhet förmedlas och gestaltas i undervisningen och elevers upplevelse av utsatthet vad gäller könsrelaterade kränkningar. Därefter behöver rektorn göra en analys av det som framkommer i kartläggningen och uppföljningen och besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten inom bedömningsområdet.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning arbetar lärare och skolans personal i övrigt medvetet för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska mötas samt ges en jämställd och trygg skolmiljö?

Utvecklingsområde: Skolpersonalen behöver regelbundet synliggöra och kritiskt granska normer kring kön i den egna verksamheten, i syfte att skapa en jämställd och trygg skolmiljö. Detta kan till exempel innebära att personalen diskuterar och

reflekterar över sina egna föreställningar om kön i relation till skolans värdegrund, att personalen diskuterar hur normer och förväntningar gällande kön kommer till uttryck i bemötande av elever och elevers bemötande av varandra, och att personalen diskuterar hur normer och förväntningar kring kön påverkar elevernas trygghet på skolan. I detta ingår också att rektor ger förutsättningar för sådana diskussioner.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten inom bedömningsområdet.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Bedömningsområde 1: *I vilken utsträckning leder rektor ett aktivt och långsiktigt jämställdhetsarbete?*

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektor behöver utveckla ett långsiktigt jämställdhetsarbete som utgår från identifierade behov. Det kan exempelvis utgå från de identifierade utvecklingsområden som skrivs fram i skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering. Arbetet behöver omfatta hela skolans organisation samt integreras och synliggöras i de ordinarie arbetsprocesserna kring trygghet och värdegrund. I detta ingår att fortlöpande kartlägga och följa upp jämställdhetsområden med koppling till en trygg skolmiljö och utifrån jämställdhetsaspekter kopplade till värdegrundsfrågor och trygghet i bred bemärkelse. Det kan exempelvis vara personalens bemötande, hur jämställdhet förmedlas och gestaltas i undervisningen och elevers upplevelse av utsatthet vad gäller könsrelaterade kränkningar. Därefter behöver rektorn göra en analys av det som framkommer i kartläggningen och uppföljningen och besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan identifierat det regelbundna arbetet med könsnormer och genusfrågor som ett utvecklingsområde och att man därför arbetar med att ta fram en handlingsplan om genusfrågor och normkritik som kommer att vara färdig i december 2020. Det anges att arbetet försenats på grund av pandemin. Vidare framgår att en rad insatser har gjorts på området. Bland annat har kränkingsanmälningar kartlagts och ett värdegrundsarbete kring diskrimineringsgrunderna startade i september 2020, vilket följs upp månadsvis genom en elevenkät som utgör

underlag för det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen anger också att en grupp pedagoger har gått en högskolekurs rörande normkritik och delgett övrig personal övningar och innehåll från kursen, att skolan genom bland annat kompetensutveckling har fortsatt ett tidigare påbörjat arbete med våldsprevention och destruktiva manlighetsnormer och att ett temaarbete kring genus och hbtq-frågor har genomförts tillsammans med eleverna. Huvudmannen beskriver att verksamhetens kvalitet har utvecklats bland annat genom att arbetslagen börjat samtala utifrån könsnormer och genusfrågor, vilket gör att de uppmärksammar hur detta reproduceras även bland eleverna. På längre sikt förväntas effekten bli att rektor och lärare, via en återkommande enkät och systematiskt värdegrundsarbete, kan få syn på om eleverna upplever att arbetet med jämställdhet påverkar trygghet och trivsel.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning arbetar lärare och skolans personal i övrigt medvetet för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska mötas samt ges en jämställd och trygg skolmiljö?

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Skolpersonalen behöver regelbundet synliggöra och kritiskt granska normer kring kön i den egna verksamheten, i syfte att skapa en jämställd och trygg skolmiljö. Detta kan till exempel innebära att personalen diskuterar och reflekterar över sina egna föreställningar om kön i relation till skolans värdegrund, att personalen diskuterar hur normer och förväntningar gällande kön kommer till uttryck i bemötande av elever och elevers bemötande av varandra, och att personalen diskuterar hur normer och förväntningar kring kön påverkar elevernas trygghet på skolan. I detta ingår också att rektor ger förutsättningar för sådana diskussioner.

Av huvudmannens redovisning framgår att en workshop har genomförts med hela skolan, ledd av de pedagoger som gått ovannämnda kurs om normkritik. Ledning och medarbetare har också haft diskussionsmöten kring hur arbetet med genus och normkritik kan implementeras på skolan. Verksamhetens kvalitet beskrivs ha utvecklats på så sätt att medarbetare har getts möjlighet att diskutera och utveckla sina idéer inom området. I redovisningen beskrivs också ytterligare åtgärder som ska genomföras. Dels ska personalen under arbetslagstiden diskutera hur föreställningar om kön påverkar elevernas trygghet, kopplat till konkreta frågor om studieresultat, deltagande i undervisningen och kränkningar. Vid bestämda och återkommande tillfällen ska arbetslagen

också diskutera dilemmafrågor som berör jämställdhetsarbetet på skolan, under ledning av rektor och de pedagoger som gått kursen i normkritik. På längre sikt förväntas effekten bli att medvetenheten om normkritiskt tänkande ökar hos all personal på skolan vilket i sin tur skapar en tryggare skolmiljö.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef

Signerat av: Cecilia Kjellman

X Anna Johansson

Föredragande

Signerat av: Anna Johansson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2020/grundskolors-arbete-med-jamstallldhet/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Bedömningsområde 1

1 kap. 4-5 §§, 2 kap. 8 och 25 §§ samt 4 kap. 3-5 §§ skollagen. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar. Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete —för skolväsendet (SKOLFS 2012:98), s. 11-12, 27.

Bedömningsområde 2

1 kap. 4-5 §§ skollagen. 2 kap. 25 § skollagen. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, En likvärdig utbildning. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper. Läroplanen för grundskolan (SKOLFS 2010:37), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Skolans uppdrag